

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย

การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบุคคลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1
2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1
3. สภาพแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1
4. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อต่าง ๆ โดยสรุปตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 จาก 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี และปทุมธานี จำนวน 202 ตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 ซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และจำนวนบุคลากรในหน่วยงาน เป็นแบบให้เลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพในการปฏิบัติงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เป็นแบบให้เลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตน เป็นแบบให้เลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 การศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้างานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เป็นแบบให้เลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 4 การศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านสัมพันธภาพในกลุ่มพนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เป็นแบบให้เลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 5 การศึกษาการทำงานเป็นทีมของพนักงานกรมปศุสัตว์ เขต 1 เป็นแบบให้เลือกตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามเทียบกับความมุ่งหมาย และนำมาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับพนักงานปศุสัตว์จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกและรับคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ เพื่อบรรยายเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สภาพแวดล้อม ในการปฏิบัติงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ใช้สถิติ การแจกแจงไคสแควร์ สัมประสิทธิ์การวางการณ์จร และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็น ทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.95 อายุระหว่าง 20 – 35 ปี ร้อยละ 40.60 มีการสมรสแล้ว ร้อยละ 59.90 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ร้อยละ 60.89 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40.10

2. การศึกษาสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพในสำนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 โดย ภาพรวม มีสภาพที่ดีและมีความเหมาะสม อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในแต่ละรายด้านพบว่า ด้านห้องประชุมส่วนใหญ่มีและมีความเหมาะสม ด้านสถานที่ให้พนักงานได้พูดคุยเป็นกลุ่มส่วนใหญ่มีและมีความเหมาะสม ด้านระบบการจัดพิมพ์เอกสารส่วนใหญ่มีและมีความเหมาะสม ด้านการบริการ การติดต่อสื่อสารส่วนใหญ่มีและมีความเหมาะสม และด้านยานพาหนะส่วนใหญ่มีและมีความเหมาะสม

2.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม

2.2.1 ด้านพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้างาน หัวหน้างานมีพฤติกรรมผู้นำ โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมผู้นำในแต่ละเรื่อง พบว่า มีเกณฑ์อยู่ใน ระดับมากทุกเรื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย 3 ระดับแรก ได้แก่ เรื่องแสดงให้ผู้ร่วมงานรู้และเข้าใจถึง ทิศนคติในการปฏิบัติงานของตนเองอย่างชัดเจน และหัวหน้างานมีการปฏิบัติสูงสุด รองลงมา เป็นการชี้แนะแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ร่วมงาน และขอความเห็นชอบจาก ผู้ร่วมงานในเรื่องสำคัญ ๆ ก่อนจะลงมือปฏิบัติ และพฤติกรรมผู้นำต่ำสุดได้แก่ ส่งเสริม ความคิดริเริ่มและการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน

2.2.2 ด้านสัมพันธภาพในกลุ่มพนักงาน ในภาพรวมมีเกณฑ์อยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของสัมพันธภาพในแต่ละรายด้าน พบว่า มีเกณฑ์อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระ

จากการควบคุม ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความเป็นมิตรและความรื่นรมย์ ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน และด้านความมั่นใจและความไว้วางใจ

3. การศึกษาการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า มีการทำงานเป็นทีมในภาพรวมระดับมาก และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมในแต่ละรายด้าน พบว่า มีเกณฑ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย ด้านการสร้างความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการทำงานร่วมกัน ด้านการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคคล และด้านการร่วมกันทบทวนการทำงาน

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวกทุกกรณี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การร่วมกันทบทวนการทำงาน การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การส่งเสริมการพัฒนาบุคคล การติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย การสร้างความปลอดภัยในการทำงาน และการทำงานร่วมกัน

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมในระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ การทำงานร่วมกัน การส่งเสริมการพัฒนาบุคคล และการร่วมกันทบทวนการทำงาน และรายการที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ คือ การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการสร้างความปลอดภัยในการทำงาน ส่วนการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีม

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง และเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวกทุกกรณี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางสังคมในระดับสูง ได้แก่ การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย การทำงานร่วมกัน และการสร้างความปลอดภัยในการทำงาน ส่วนการส่งเสริมการพัฒนาบุคคล และการร่วมกันทบทวนการทำงาน มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์เขต 1 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่ามีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสำนักงานกรมปศุสัตว์ เขต 1 โดยภาพรวมมีสภาพที่ดีและมีความเหมาะสม ในด้านห้องประชุม สถานที่ให้พนักงานได้พูดคุยเป็นกลุ่ม ระบบการจัดพิมพ์เอกสาร ด้านการบริการ การติดต่อสื่อสาร และยานพาหนะ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิส (Davis, 1991, p. 59) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ มีการถ่ายเทอากาศ มีแสงสว่างเพียงพอ มีเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ดีพอ และในการทำงานนั้น จำเป็นต้องอาศัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่จะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น มีสถานที่เพียงพอในการประชุม ดังที่เดอนใจ แวงงาม (2534, หน้า 44) กล่าวว่า การประชุมเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงานร่วมกัน การประชุมอย่างมีแบบแผนและเหมาะสม จะช่วยให้การทำงานเป็นทีมเกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากกรมปศุสัตว์ เขต 1 เป็นองค์กรหลักในการวิจัยและพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ ซึ่งต้องมีการกำหนดมาตรฐาน กำกับ ควบคุม ตรวจสอบ และรับรองคุณภาพสินค้า สถานประกอบการด้านปศุสัตว์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เหมาะสมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา และต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับยุคโลกาภิวัตน์ เพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี จะส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในสภาพการทำงาน และเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจ ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานสูง

2. สภาพแวดล้อมทางสังคมในสำนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 ด้านพฤติกรรมผู้นำพบว่า หัวหน้างานมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก และด้านสัมพันธภาพในกลุ่มของพนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ดังที่เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2540, หน้า 23) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่เป็นหัวหน้า พึงทำตนให้เป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา การเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบกิจการของหน่วยงานของตนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุมาณี ไพศาลเวชกรรม (2546, หน้า 75) ที่กล่าวว่า ผู้นำสามารถสร้างความสุขให้ทีมงานและองค์กร โดยการเอาใจใส่ต่อ

ความทุกข์ – ความสุขของทีม นั้นย่อมหมายความว่า หัวหน้างานจะต้องมีความสนใจและห่วงใยพนักงาน พร้อมทั้งทำงานเคียงข้างกับพนักงานไม่ว่ายามทุกข์หรือยามสุข และไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของซุคักดี ซาญซ่าง (2543, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผลงานวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การที่หัวหน้างานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก และด้านสัมพันธภาพในกลุ่มของพนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากจากกรมปศุสัตว์ เขต 1 จึงเป็นองค์กรหลักในการวิจัยและพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ หัวหน้างานและพนักงานได้มีการผ่านอบรมสัมมนา ประชุมวิชาการ ซึ่งต้องมีการกำหนดมาตรฐาน กำกับ ควบคุม ตรวจสอบ และรับรองคุณภาพสินค้า สถานประกอบการด้านปศุสัตว์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เหมาะสมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา และต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับยุคโลกาภิวัตน์ เพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี จะส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในสภาพการทำงาน และเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจ ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานสูง

3. การศึกษาการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า มีการทำงานเป็นทีมในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของซุติมา มาลัย (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของการทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาลโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี ด้วยเหตุนี้การทำงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เป็นการทำงานที่มีลักษณะที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย จึงมีการทำงานอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตามทีมจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายดังกล่าว

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ปานกลางทุกด้าน ได้แก่ การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย การทำงานร่วมกัน การสร้างความคล่องตัวในการทำงาน การส่งเสริมการพัฒนาบุคคล และการร่วมกันทบทวนการทำงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพนม ลิ้มอารีย์ (2539, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มขนาดเล็กจะมีการยึดมั่นต่อกันในกลุ่มสูงมากกว่ากลุ่มขนาดใหญ่ กลุ่มขนาดเล็กจะมีความสามัคคีในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่ากลุ่มขนาดใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบความรู้สึกของสมาชิก กลุ่มขนาดเล็กจะมีความพึงพอใจ ในการเข้ากลุ่ม

มากกว่าสมาชิกของกลุ่มขนาดใหญ่ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของลาทาเน และ ดาเลย์ (Latane & Darley อ้างใน พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ และคนอื่น ๆ, 2538, หน้า 29) พบว่า กลุ่มที่มีขนาดใหญ่ขึ้นสมาชิกกลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันน้อยลง การมีส่วนร่วมและการเข้าร่วมกิจกรรมจะลดลง และอาจเกิดกลุ่มย่อย ๆ ขึ้นด้วย และบริลล์ (Brill, 1996, p. 98) กล่าวว่า ทีมที่มีขนาดเล็กจะง่ายในการที่ปฏิบัติงานกันอย่างเต็มที่ มีการแบ่งความรับผิดชอบ มีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานมากกว่า

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมในระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ การทำงานร่วมกัน การส่งเสริมการพัฒนาบุคคล และการร่วมกันทบทวนการทำงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริวรรณ โกมุติกานนท์ (2546, บทคัดย่อ) ได้สรุปถึงองค์ประกอบการทำงานเป็นทีม จะต้องประกอบไปด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน และเพน (Payne, 1998) กล่าวถึงองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพประการหนึ่ง ต้องประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี จะส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในสภาพการทำงาน และเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจก็จะมีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานสูง และรายการที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ คือ การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการสร้างความคล่องตัวในการทำงาน ส่วนการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีม

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง และเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางสังคมซึ่งได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้างาน และสัมพันธภาพในกลุ่มพนักงานในระดับสูง ได้แก่ การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย การทำงานร่วมกัน และการสร้างความคล่องตัวในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของอรุณ รักธรรม (2540, หน้า 34) กล่าวว่า ผู้นำกลุ่มเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ให้ความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ และมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จ รักษาระดับความพอใจของสมาชิกในกลุ่มหรือองค์การ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยของการอยู่รอดขององค์การหรือกลุ่ม ผู้นำจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อกลุ่มมาก ถ้ากลุ่มใดขาดผู้นำ กลุ่มนั้นไม่สามารถจะทำงานได้สำเร็จหรือสำเร็จอย่างล่าช้า สอดคล้องกับแนวคิดของออสติน และบาลวิน (Austin & Baldwin, 1999, p. 67) กล่าวว่า หัวหน้างานเป็นกุญแจสำคัญในการที่จะดูแลความร่วมมือของสมาชิกให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสุภาพร โชติศิริคุณวัฒน์ (2535, หน้า 55) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้นำกลุ่มมี

ความสำคัญต่อการทำงานมีอิทธิพลต่อบรรยากาศในกลุ่ม ต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน และต่อประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่มนั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของอูทซ์ บุญประเสริฐ (2541, หน้า 39) ที่กล่าวว่า ผู้นำทีมหรือหัวหน้าทีมเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการนำให้กลุ่มทำงานต่อการสร้างคุณสมบัติของทีมงานที่แข็งแกร่งและรักษาสภาพนั้นให้คงอยู่ต่อไปได้ ผู้นำกลุ่มเป็นบุคคลสำคัญที่ดำเนินการส่งเสริม กระตุ้น กำกับ จูงใจให้สมาชิกร่วมกันทำงานแบบเป็นกลุ่ม มีการร่วมคิด ร่วมปรึกษาหารือกันอย่างมีเป้าหมายในการทำงานที่แน่นอน เป็นผู้สร้างกลุ่มให้เกิดทัศนคติที่ดีและมีความเชื่อมั่นในการทำงานร่วมกันมากกว่าแข่งขันกันทำงาน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และความสามัคคีสมานฉันท์ที่ทีมงานกลุ่มไหนมีหัวหน้าดี กลุ่มนั้นมักจะร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกอลด์ (Kolb, 1991, p.95) ซึ่งได้ทำการวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับการกระทำของทีม พบว่า พฤติกรรมของผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการกระทำของทีมอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเดวิส (Davis, 1995, unpage) ที่ได้ศึกษาประเมินผลสภาพแวดล้อมองค์การ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า สภาพแวดล้อมองค์การมีอิทธิพลต่อองค์การสามารถส่งผลต่อการรับรู้และความรู้สึกของกลุ่มหน่วยงาน หรือมหาวิทยาลัย องค์การธุรกิจ ตลอดจนการวางแผนนำไปปฏิบัติในการบริหารที่หลายองค์การจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เพื่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในกระบวนการทำงาน บรรยากาศในกรมปศุสัตว์ เขต 1 ก็เช่นเดียวกัน เนื่องจากพฤติกรรมบุคคลที่อยู่รอบตัวพนักงานปศุสัตว์ เขต 1 มีอิทธิพลต่อพนักงานในการปฏิบัติงาน โดยการปฏิสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อม พนักงานปศุสัตว์มีปฏิริยาโต้ตอบกับบุคคลนั้นด้วย พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้างานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพนักงานกรมปศุสัตว์ เขต 1 ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์การ

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ซึ่งอภิปรายผลดังนี้

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากในการทำงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 บุคคลที่เข้ามาทำงานร่วมกันจะยึดงานเป็นหลัก ทุกคนจะช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จึงไม่ได้ยึดว่าบุคคลที่ทำงานร่วมกันนั้นจะมีเพศเป็นอย่างไร ทุกคนสามารถร่วมกันทำงานได้ โดยไม่มีความแตกต่างกัน

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ยุวรัตน์ รัตนาคินทร์ (2538, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของนักสังคมสงเคราะห์ พบว่า ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จในการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 บุคคลที่เข้ามาทำงานร่วมกันจะยึดงานเป็นหลัก ทุกคนจะช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จึงไม่ได้ยึดว่าบุคคลที่ทำงานร่วมกันนั้นจะมีอายุเท่าไร ทุกคนสามารถร่วมกันทำงานได้โดยไม่มีความแตกต่างกัน

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวรัตน์ รัตนาคินทร์ (2538, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของนักสังคมสงเคราะห์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคคลที่สมรสแล้วจะทำให้มีวุฒิภาวะมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นทำให้การทำงานดีขึ้น

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 บุคคลที่เข้ามาทำงานร่วมกันจะยึดงานเป็นหลัก ทุกคนจะช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จึงไม่ได้ยึดว่าบุคคลที่ทำงานร่วมกันนั้นจะมีระดับการศึกษาเป็นอย่างไร ทุกคนสามารถร่วมกันทำงานได้โดยไม่มีความแตกต่างกัน

5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของยุวรัตน์ รัตนาคินทร์ (2538, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการทำงานเป็นทีมของนักสังคมสงเคราะห์ พบว่า ประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จในการทำงานเป็นทีม การที่ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อาจเนื่องมาจากการทำงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 บุคคลที่เข้ามาทำงานร่วมกันจะยึดงานเป็นหลัก ทุกคนจะช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จึงไม่ได้ยึดว่าบุคคลที่ทำงานร่วมกันนั้นจะมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นอย่างไร ทุกคนสามารถร่วมกันทำงานได้ โดยไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ และการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปได้แก่

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพในสำนักงานของ กรมปศุสัตว์ เขต 1 อยู่ในระดับสูงทุกรายการ แต่รายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด คือ ห้องประชุมสำหรับพนักงานแต่ละแผนก ($\bar{X} = 2.57$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้หัวหน้างานของ กรมปศุสัตว์ เขต 1 ควรดำเนินการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เหมาะสมยิ่งขึ้นใน การทำงานร่วมกัน ได้แก่ ห้องประชุมสำหรับพนักงานแต่ละแผนก ควรให้มีห้องประชุม สำหรับพนักงานแต่ละแผนกเพียงพอต่อความต้องการของพนักงาน พร้อมทั้งบรรยากาศให้ เอื้ออำนวยต่อการใช้ เพื่อช่วยให้พนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 ได้มีสถานที่ในการทำงาน ร่วมกันรวมทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างทั่วถึง

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 อยู่ใน ระดับสูง แต่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือ การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการทำงานของเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 3.48$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้กรมปศุสัตว์ เขต 1 ควรดำเนินการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมด้านการร่วมกันทบทวนการทำงาน โดยเน้นการมี ส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงานของเพื่อนร่วมงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

2.1 ผู้สนใจควรวิจัยและพัฒนาสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงาน เป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 2 – 9 เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการ ทำงานเป็นทีมและนำข้อมูลไปส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมที่ดี ขึ้นให้ดีขึ้นกว่าเดิม และปรับปรุงในส่วนที่ยังควรแก้ไขต่อไป

2.2 ผู้สนใจควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมใน การปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เช่น ลักษณะภูมิประเทศของ กรมปศุสัตว์ เขต 1 ชื่อเสียงของกลุ่ม และบรรทัดฐานของกลุ่ม เป็นต้น